

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/115/2021
Identifikačné číslo spisu:	7116228981
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7116228981.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne INTERFLUG, a.s. v likvidácii, so sídlom v Košiciach, Hlinkova 615/16, IČO: 36 590 355, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o náhradu škody zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 41 C 209/2016, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. novembra 2020 sp. zn. 2 Co 14/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom pre zmeškanie z 2. októbra 2018 č. k. 41 C 209/2016-103 zamietol žalobu a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

2. Žalobkyňa podala návrh na zrušenie uvedeného rozsudku [§ 281 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Súd prvej inštancie zamietol tento jej návrh uznesením z 21. októbra 2019 č. k. 41 C 209/2016-150, ktoré obe prvostupňové rozhodnutia (bod 1 a 2) napadla žalobkyňa odvolaním.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 4. novembra 2020 sp. zn. 2 Co 14/2020 (ďalej aj „odvolacie rozhodnutie“) odmietol odvolanie proti rozsudku, potvrdil uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. V súvislosti s odmietnutím odvolania proti rozsudku pre zmeškanie žalobkyne v podstatnom uviedol, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, z ktorých by vyplývalo nesplnenie predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie a ani odvolací súd žiadne také nezistil, preto odvolanie žalobkyne hodnotil podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako procesne neprípustné. Výslovenému záveru predchádzalo zistenie odvolacieho súdu, že rozsudok vydaný pre zmeškanie žalobkyne preukazoval

rešpektovanie zákonnej úpravy § 278 CSP v spojení s princípmi spravodlivosti, na ktorých civilné sporové konanie stojí.

4. Žalobkyňa napadla odvolacie rozhodnutie dovolaním, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V podstatnom zopakovala svoju odvoláciu argumentáciu. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a priznal žalovanému (správne malo byť zrejme žalobkyni, pozn.) náhradu trov konania.

5. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie proti odmietnutiu odvolania proti rozsudku

9. Žalobkyňa podala dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP (aj) proti odvolaciemu rozhodnutiu, ktorým tento odmietol odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá pre zmeškanie žalobkyne. V podstatnom v tejto súvislosti namietala, že nebola v konaní vypočutá, nebola preskúmaná vecná legitímácia sporových strán, reagovala aj na procesné a skutkové tvrdenia žalovanej strany.

9.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces z hľadiska § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do Ústavou Slovenskej republiky, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017).

9.3. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

a/ sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b/ žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

10.1. Podľa § 281 ods. 1 CSP ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na

ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

11. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstáť, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany [porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1001; (ďalej len „Komentár“)]. Žalobca je subjekt obzvlášť dotovaný tzv. procesnou diligenciou, teda zodpovednosťou za priebeh sporu. Z povahy veci bude možné rozsudok pre zmeškanie žalobcu vydať iba na nariadenom pojednávaní, a iba na návrh žalovaného. V kontradiktórnom konaní je procesná zodpovednosť za vedenie sporu na sporových stranách. Ak teda žalobca nerešpektuje súdom uložené povinnosti (v tomto prípade ide o povinnosť zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní), zodpovedá tomu i forma rozhodnutia (porovnaj Komentár str. 1008).

12. V danej veci je nesporné, že predmetom konania bola žaloba na zaplatenie peňažnej čiastky, ktorá sa posudzuje ako žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Žalobkyňa bola riadne a včas predvolaná na pojednávanie konané dňa 2. októbra 2018 aj s poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ktoré predvolanie jej bolo doručené dňom 15. augusta 2018. Žalobkyňa neúčast' na pojednávaní neospravedlnila (teda ani včas a vážnymi okolnosťami), a žalovaná prítomná na pojednávaní podala návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne. Žalobkyňa sa na pojednávanie dňa 2. októbra 2018 bez ďalšieho nedostavila a na návrh žalovanej prvostupňový súd vyhlásil rozsudok pre zmeškanie žalobkyne.

13. Podľa názoru dovolacieho súdu vyššie uvedený skutkový a právny stav v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že v konaní, ktoré predchádzalo dovolaním napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku pre zmeškanie, nastalo procesné pochybenie, majúce za následok porušenie jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (R 24/2017). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené dovolanie žalobkyne v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP odmietol ako neprípustné.

Dovolanie proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu

15. Žalobkyňa podala dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP (aj) proti odvolaciemu rozhodnutiu, ktorým tento potvrdil prvostupňové uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

16. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 16/2017, uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (jeho časť), ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

17. V danom prípade dovolanie žalobkyne smerovalo proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

17.1. Rozhodnutím vo veci samej sa rozumie meritórne rozhodnutie o žalobou uplatnenom nároku (8 Cdo 71/2019); v danom prípade je rozhodnutím vo veci samej právoplatný rozsudok pre zmeškanie.

17.2. Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je rozhodnutie, ktorým sa konanie o žalobou uplatnenom nároku skončilo bez vecného prejednávania žaloby (5 Cdo 172/2018, 5 Cdo 18/2019).

17.3. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobkyne v tejto časti nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, ani proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Podaným dovolaním bolo napadnuté procesné rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj obdobne 7 Cdo 236/2019, 3 Cdo 6/2020).

18. Najvyšší súd po prijatí záveru, že dovolanie žalobkyne v tejto časti nie je v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné, odmietol tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal, či v konaní došlo k procesnej nesprávosti namietanej v dovolaní.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.